

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : MTD-३३०३६/१४/२०२५-Desk १२
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
विस्तार भवन, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक - ०१ ऑक्टोबर, २०२५

वाचा :-

- १) आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्र. आवगृ-२०१६/प्र.क्र.८७/का.१२, दि.२७.११.२०१८
- २) पोस्ट मॅट्रिक शिष्यवृत्ती योजनेबाबत केंद्र शासनाच्या दि.०१.०७.२०१० रोजीच्या मार्गदर्शक सुचना.
- ३) पोस्ट मॅट्रिक शिष्यवृत्ती योजनेबाबत केंद्र शासनाच्या दि.०१.०४.२०२२ रोजीच्या मार्गदर्शक सुचना.

प्रस्तावना:-

सन २०१६-१७ या शैक्षणिक वर्षापासून शासकीय वसतीगृहामध्ये प्रवेश न मिळालेल्या अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांसाठी पंडित दिनदयाल उपाध्याय स्वयंम योजना राबविण्यात येत आहे. सदर योजनेतर्गत अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणाकरीता भोजन, निवास व शैक्षणिक साहित्यासाठी त्यांच्या आधार संलग्न खात्यामध्ये थेट रक्कम वितरण करण्यात येते.

जे विद्यार्थी केंद्र शासनाच्या पोस्ट मॅट्रिक शिष्यवृत्ती योजनेचा लाभ घेतात त्यांना त्या योजनेतर्गत निर्वाहभत्ता मंजूर करण्यात येतो. पोस्ट मॅट्रिक शिष्यवृत्तीच्या दिनांक १/०७/२०१० च्या मार्गदर्शक तत्वानुसार शासकीय वसतीगृहात राहणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या संदर्भात १/३ दराने निर्वाह भत्ता अनुज्ञेय करण्यात आलेला होता. सदर बाब विचारात घेवून दिनांक २७ नोव्हेंबर, २०१८ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद ५ (क)(xi) नुसार स्वयं योजनेतर्गत पात्र विद्यार्थ्यांस निर्वाह भत्त्याची रक्कम देताना त्यामधून केंद्र शासनाचा पोस्ट मॅट्रिक शिष्यवृत्ती योजनेतर्गत अनुज्ञेय १/३ निर्वाह निर्वाह भत्त्याची रक्कम वजा करून उर्वरित रक्कम निर्वाहभत्ता बाबी अंतर्गत देण्याची तरतूद करण्यात आलेली आहे.

केंद्र शासनाच्या पोस्ट मॅट्रिक शिष्यवृत्ती योजनेबाबतच्या दिनांक ०१.०४.२०२२ पासून लागू करण्यात आलेल्या सुधारित मार्गदर्शक सुचनानुसार आता विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्त्या ऐवजी शिष्यवृत्ती (Stipend) अनुज्ञेय करण्यात आलेले आहे. त्यानुसार केंद्र शासनाच्या पोस्ट मॅट्रिक योजनेतर्गत आता निर्वाह भत्त्याऐवजी Stipend देण्यात येत असून त्याचे दर हे अभ्यासक्रम निहाय निधीरीत करण्यात आलेले आहेत. तर स्वयंम योजनेत देण्यात येणाऱ्या निर्वाह भत्त्याचे दर हे क्षेत्र

निहाय निर्धारित करण्यात आलेले आहेत. सदर बाब विचारात घेवून पोस्ट मॅट्रीक स्कॉलरशिप योजनेतर्गत आता विद्यार्थ्यांना निर्वाहभत्ता मंजूर करण्यात येत नसल्याने स्वयं योजनेबाबतच्या दिनांक २७ नोव्हेंबर, २०१८ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद ५ (क)(xi) येथील अट वगळण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

केंद्र शासनाच्या पोस्ट मॅट्रीक शिष्यवृत्ती योजनेबाबतच्या दिनांक ०१.०४.२०२२ पासून लागू करण्यात आलेल्या सुधारित मागदर्शक सुचनांनुसार आता विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्त्या ऐवजी शिष्यवृत्ती (Stipend) अनुज्ञेय करण्यात आलेले आहे. सदर बाब विचारात घेवून पोस्ट मॅट्रीक स्कॉलरशिप योजनेतर्गत आता विद्यार्थ्यांना निर्वाहभत्ता मंजूर करण्यात येत नसल्याने स्वयं योजनेबाबतच्या दिनांक २७ नोव्हेंबर, २०१८ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद ५ (क)(xi) येथील अट रद्द करण्यात येत आहे. त्यामुळे स्वयं योजनेत विद्यार्थ्यांना निर्वाहभत्ता अदा करताना तो कुठलीही रक्कम वजा न करता पूर्ण दराने अदा करण्यात यावा.

२. पंडीत दिनदयाल उपाध्याय स्वयंम योजनेतील लाभार्थ्यांच्या बाबतीत उपरोक्त सुधारणांव्यतिरिक्त इतर सर्व तरतुदी, नियम, अटी व शर्ती प्रचलित शासन नियमांप्रमाणे राहतील.

३. योजनेतील उपरोक्त सुधारणा शासन निर्णय निर्गमित केल्याच्या दिनांकापासून लागू राहतील.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५१००११८१६४४७०२४ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सर्जेराव पाटील)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उपमुख्यमंत्री (नगरविकास) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
६. मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
७. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई

८. मा.उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
९. मा.उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
१०. सर्व मा.विधानसभा/विधानपरिषद सदस्य
११. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
१२. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१३. सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१४. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
१५. सर्व मा.मंत्री/मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१६. सचिव (आदिवासी विकास) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
१७. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, नाशिक
१८. आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे
१९. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे/नाशिक/अमरावती/नागपूर
२०. सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प
२१. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
२२. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र - १/२, मुंबई/नागपूर
२३. महालेखापाल (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र - १/२, मुंबई/नागपूर
२४. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई
२५. सर्व सह सचिव/उप सचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय
२६. निवडनस्ती (का.१२)